



KLASA: 602-04/20-04/0028
URBROJ: 355-02-04-23-28
Zagreb, 2. studeni 2023. godine

AKREDITACIJSKA PREPORUKA
Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku reakreditacije
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

1. Uvod

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija) provodi postupak reakreditacije visokih učilišta u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09) (u daljnjem tekstu: Zakon), Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10), Pravilnikom o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice („Narodne novine“, broj 83/10) (u daljnjem tekstu zajednički: Pravilnici), Postupkom reakreditacije visokih učilišta (pročišćeni tekst) (KLASA: 602-04/18-04/0025; URBROJ: 355-02-04-19-0004, od dana 17. srpnja 2019. godine) (u daljnjem tekstu: Postupak reakreditacije visokih učilišta) te dokumentom „**Standardi za vrednovanje kvalitete sveučilišta i sastavnica sveučilišta u postupku reakreditacije visokih učilišta**“ koji su usklađeni s **Europskim standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG 2015)**.

Temeljem Plana reakreditacije visokih učilišta u 2021. godini (KLASA: 602-04/20-04/0021; URBROJ: 355-02-04-20-0001, donesenog dana 16. lipnja 2020. godine), a nakon odobrenih odgoda, vrednovan je **Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu**.

Akreditacijski savjet je imenovao stručno povjerenstvo. U skladu s Odlukom o načinu provođenja postupaka vanjskog vrednovanja za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 (KLASA: 816-04/20-01/0001; URBROJ: 355-01-20-0045, od dana 14. rujna 2020. godine) preliminarni posjet visokom učilištu obavljen je dana 23. svibnja 2022. godine, dok je imenovano stručno povjerenstvo provelo glavni posjet putem videoveze (*online*) u razdoblju 25.-27. svibnja 2022. godine.

Rad stručnog povjerenstva temeljio se na samoanalizi koju je izradilo vrednovano visoko učilište, Zakonu i Pravilnicima, dokumentu „**Standardi za vrednovanje kvalitete sveučilišta i sastavnica sveučilišta u postupku reakreditacije visokih učilišta**“ te na saznanjima stečenim tijekom posjeta.

Nakon obavljenog posjeta, stručno povjerenstvo je donijelo završno izvješće.

Završno izvješće sadrži analizu svake teme, preporuke za poboljšanje i ocjenu kvalitete svake teme te detaljnu analizu svakog standarda, preporuke za poboljšanje i ocjenu kvalitete svakog standarda. Završno izvješće predstavlja sastavni dio ove Akreditacijske preporuke.

Vrednovano visoko učilište se očitovalo na završno izvješće stručnog povjerenstva.

Akreditacijski je savjet na svojoj 144. sjednici, održanoj 20. prosinca 2022. godine, raspravljao o navedenom predmetu te je, s obzirom na dostavljeno očitovanje vrednovanog visokog učilišta, a u skladu s točkom 3.11. Postupka reakreditacije visokih učilišta, donio odluku kako je potrebno vratiti predmetno izvješće stručnom povjerenstvu na doradu i/ili potrebne izmjene u skladu s očitovanjem, odnosno ukoliko se stručno povjerenstvo ne slaže s pojedinim navodima iz očitovanja Fakulteta, na dostavu dodatnog očitovanja članova stručnog povjerenstva.

Stručno povjerenstvo je održalo sastanak putem videoveze (online) 18. siječnja 2023. godine kako bi razmotrilo navode iz predmetnog očitovanja vrednovanog visokog učilišta te je 10. veljače 2023. godine dostavilo Agenciji očitovanje uz koje je priloženo i izdvojeno mišljenje jednog člana stručnog povjerenstva (u daljnjem tekstu zajednički: očitovanje).

Akreditacijski je savjet o navedenom predmetu raspravljao na svojoj 146. sjednici, održanoj 28. veljače 2023. godine, te je na temelju cjelokupne dokumentacije u ovom predmetu, a u skladu s točkom 3.11. Postupka reakreditacije visokih učilišta donio prethodno stručno mišljenje.

2. Mišljenje Akreditacijskog savjeta

Na temelju točke 3.11. i 3.14. Postupka reakreditacije visokih učilišta, a u vezi s člankom 22. i člankom 26. stavak 3. Zakona, Akreditacijski savjet je na svojoj 146. sjednici, održanoj dana 28. veljače 2023. godine, donio sljedeće mišljenje:

1. Agenciji za znanost i visoko obrazovanje preporučuje se donošenje akreditacijske preporuke kojom ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporučuje izdavanje pisma očekivanja Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s rokom uklanjanja nedostataka od 3 godine za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i znanstvene djelatnosti.

2. Visoko učilište je dužno:

- u roku od 6 mjeseci od dana dostavljanja pisma očekivanja donijeti akcijski plan u cilju otklanjanja nedostataka, a koji mora biti u skladu s preporukama stručnog povjerenstva te dostaviti akcijski plan Agenciji,
-svake godine sve do dana podnošenja izvješća o otklanjanju nedostataka izvještavati Agenciju o realizaciji akcijskog plana te u skladu s time ažurirati uvjete izvođenja u informacijskom sustavu MOZVAG.

Naime, Akreditacijski je savjet, na temelju činjenica utvrđenih u postupku reakreditacije, utvrdio kako su teme ocijenjene sljedećim ocjenama:

<i>Ocjena razine kvalitete po temama</i>				
<i>Naziv teme</i>	Nezadovoljavajuća razina kvalitete	Minimalna razina kvalitete	Zadovoljavajuća razina kvalitete	Visoka razina kvalitete

<i>I. Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta</i>		X		
<i>II. Studijski programi</i>		X		
<i>III. Nastavni proces i podrška studentima</i>			X	
<i>IV. Nastavnički i institucijski kapaciteti</i>			X	
<i>V. Znanstvena/umjetnička djelatnost</i>			X	

Ocjena kvalitete prema standardima u postupku reakreditacije vrednovanog visokog učilišta sadržana je u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

Svi standardi i teme vrednovanja kvalitete su sadržani u dokumentu „**Standardi za vrednovanje kvalitete sveučilišta i sastavnica sveučilišta u postupku reakreditacije visokih učilišta**“ koji su usklađeni s ESG 2015.

Navedeni standardi i teme procjenjuju se opisnom ocjenom kako je to predviđeno navedenim dokumentom, uz obrazloženje stručnog povjerenstva i preporuke za poboljšanje.

I. tema odnosi se na interno osiguravanje kvalitete i društvenu ulogu visokoga učilišta te je ona usko povezana s odredbama članka 22. stavka 9. i stavka 10. Zakona, odredbama članka 13., članka 14., članka 17. i članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) te odredbom članka 7. Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice („Narodne novine“, broj 83/10). Također, I. tema je u skladu sa standardima 1.1., 1.7. i 1.8. ESG-ja.

I. tema sastoji se od 6 standarda, od kojih je **standard 1.1. ključan**.

Ključnim standardom 1.1. procjenjuje se **funkcionalnost unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete**. Stručno povjerenstvo je navedeni standard ocijenilo ocjenom **minimalna razina kvalitete** jer je, između ostalog, utvrdilo kako visoko učilište nije usvojilo opću strategiju razvoja, a koju bi, u skladu s odredbom članka 18. stavka 1. točke 1. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) trebalo imati i u čijoj izradi bi trebali sudjelovati svi zaposlenici i studenti kako bi ona odražavala njihovu viziju i buduće planove. S obzirom na navedeno, stručno povjerenstvo je zaključilo kako neki osnovni zahtjevi za uspostavu odgovarajućeg sustava kvalitete nisu zadovoljeni. Stručno povjerenstvo navodi kako na temelju te strategije treba usvojiti akcijski plan za sljedećih pet godina, koji u trenutku reakreditacije također nije

usvojen, kao i godišnjim izvješćima o radu osigurati provjeru napretka Fakulteta u svim područjima pokrivenim tim dvama dokumentima (**ključni standard 1.1.**).

Dodatno, stručno povjerenstvo je u I. temi **standard 1.3.** kojim se procjenjuje podupire li visoko učilište akademski integritet i slobode, sprječava li sve oblike neetičnog ponašanja, netolerancije i diskriminacije, **standard 1.4.** kojim se procjenjuje osigurava li visoko učilište dostupnost informacija o važnim aspektima svojih aktivnosti (nastavnoj, znanstveno/umjetničkoj i društvenoj ulozi) i **standard 1.6.** kojim se procjenjuje jesu li programi cjeloživotnog učenja koje visoko učilište izvodi usklađeni sa strateškim ciljevima i misijom visokog učilišta te društvenim potrebama ocijenilo ocjenom **minimalna razina kvalitete** budući da je, između ostalog, stručno povjerenstvo utvrdilo sljedeće:

- Fakultet bi trebao aktivno promicati politiku nulte tolerancije na bilo kakav oblik neetičkog ponašanja. Studenti bi na početku studija trebali proći sustavnu edukaciju u vezi s etičkim standardima u visokom obrazovanju te ih je potrebno informirati kako će svi pokušaji kršenja integriteta biti sankcionirani. Nastavnici na početku karijere također trebaju proći sustavnu edukaciju u vezi s akademskim integritetom, navođenjem izvora i standardima izrade radova (npr. kao što je definirano Vankuverskim stilom citiranja). Nadalje, stručno je povjerenstvo preporučilo Fakultetu aktivno pristupiti rješavanju problema zaposlenika i studenata s invaliditetom i drugim poteškoćama te izraditi akcijski plan u kojem bi se definirale mjere za rješavanje uočenih problema (**standard 1.3.**).

- Iako Fakultet prikuplja neke osnovne informacije poput informacija o broju kolegija i studenata po studijskom programu stručno je povjerenstvo ustanovilo da ne prikuplja sustavno podatke o raznim aspektima svojeg djelovanja, a koje je potrebno prikupljati kako bi se mogla analizirati uspješnost Fakulteta i kako bi se Fakultet mogao uspoređivati s drugim srodnim visokim učilištima. Stručno povjerenstvo smatra kako bi se visoko učilište tako bolje predstavilo okolini, potencijalnim studentima, potencijalnim izvorima za financiranje istraživanja itd. (**standard 1.4.**).

- Iako visoko učilište nudi velik broj aktivnosti i događaja koji se mogu smatrati cjeloživotnim učenjem, stručno povjerenstvo smatra kako Fakultet treba razviti sustavniji pristup cjeloživotnom učenju. Kako stručnom povjerenstvu iz mrežnih stranica Fakulteta nije bilo jasno koji se programi nude u kategoriji cjeloživotnog učenja, preporučilo je Fakultetu cjeloživotno učenje jasno predstaviti na mrežnoj stranici Fakulteta te ga učiniti vidljivijim (**standard 1.6.**).

Osim navedenog, u I. temi je stručno povjerenstvo je **standard 1.2.** kojim se procjenjuje primjenjuje li visoko učilište preporuke za unaprjeđenje kvalitete iz ranije provedenih vrednovanja ocijenilo ocjenom kvalitete **nezadovoljavajuća razina kvalitete**. Naime, stručno povjerenstvo smatra kako je potrebno više učiniti po pitanju uspostave kvalitetnog sustava osiguravanja kvalitete nego što je učinjeno od posljednje reakreditacije. Unatoč tome što su i zaposlenici Fakulteta u razgovoru sa stručnim povjerenstvom izrazili želju za unaprjeđenjem sustava osiguravanja kvalitete, izostala je konkretna provedba anketa, analiza ili planova u svrhu postizanja tog cilja.

Stručno povjerenstvo smatra kako bi godišnja izvješća o radu trebala sadržavati analize na temelju provedenih anketa, a što je stručno povjerenstvo utvrdilo da nije tako. Stručno je povjerenstvo isto tako mišljenja kako je potrebno uvesti obvezu provođenja anketa o zadovoljstvu studenata jer će omogućiti upravi da stekne uvid u prednosti i slabosti Fakulteta. U istu svrhu treba provoditi i ankete među zaposlenicima. Dodatno, stručno povjerenstvo smatra kako je potrebno redovito

provoditi kvantitativne analize i vrednovati rezultate tih analiza. Fakultet bi trebao izraditi akcijske planove na temelju nalaza iz godišnjeg izvješća o radu i u budućim godišnjim izvješćima o radu treba ocijeniti koliko su provedeni ti dodatni godišnji akcijski planovi (**standard 1.2.**).

Preostali standard 1.5. stručno je povjerenstvo ocijenilo ocjenom **visoka razina kvalitete**.

Ostali razlozi za dane ocjenu kvalitete I. teme i svih standarada te preporuke za poboljšanje sadržani su u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

II. tema odnosi se na studijske programe vrednovanog visokog učilišta te je ona usko povezana s odredbama članka 13., članka 18. i, ukoliko se radi o studijskom programu iz područja reguliranih profesija, članka 19. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Također, II. tema je u skladu sa standardima 1.2. i 1.9. ESG-ja.

II. tema sastoji se od 6 standarada od kojih je **standard 2.2. ključan**.

Ključnim standardom 2.2. procjenjuju se **predviđeni ishodi učenja te njihova usklađenost s odgovarajućom razinom i profilom Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO) te kvalifikacijskim okvirom europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA)**. Stručno povjerenstvo je navedeni standard ocijenilo ocjenom kvalitete **minimalna razina kvalitete** jer je stručno povjerenstvo, između ostalog, utvrdilo kako usvojeni ishodi učenja na razini studijskih programa nisu objavljeni na mrežnim stranicama, a stručno povjerenstvo smatra važnim učiniti ishode učenja dostupnim upisanim i budućim studentima. Stručno povjerenstvo je utvrdilo kako postoji problem neadekvatan raspodjele ECTS bodova, a što je potvrđeno i u razgovoru sa studentima. Navedeno je posebno prisutno na integriranom studijskom programu prava. Stručno povjerenstvo je mišljenja kako bi bilo korisno ponovno procijeniti opterećenje i revidirati broj dodijeljenih ECTS bodova. Dodatno, stručno povjerenstvo smatra kako bi Fakultet trebao razviti sustavniji pristup definiranju ishoda učenja na razini kolegija te redovito ih usklađivati s ishodima učenja na razini studijskih programa. Smatra potrebnim organizirati redovite sastanke i radionice za nastavnike kako bi se educirali o temi kontinuiranog ocjenjivanja i revidiranja ishoda učenja. Osim navedenog, stručno povjerenstvo navodi kako je potrebno uspostaviti formalni postupak kojim će se prijedlozi novih studijskih programa, kao i izmjene i dopune postojećih studijskih programa, redovito pratiti i provjeravati s obzirom na usklađenost ishoda učenja na razini studijskih programa i ishoda učenja na razini kolegija kroz matrice ishoda. Stručno povjerenstvo je preporučilo Fakultetu jasnije razgraničiti stručne i opće kompetencije na stručnim studijskim programima, a buduća unapređenja ishoda učenja trebala bi bolje odražavati prenosiva znanja i vještine koje poslodavci cijene i koji omogućavaju osobni razvoj i promjenu karijere, što je od presudne važnosti na današnjem tržištu rada (**ključni standard 2.2.**).

Dodatno, stručno povjerenstvo je u II. Temi **standard 2.1.** kojim se procjenjuje jesu li opći ciljevi svih studijskih programa u skladu s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta te društvenim potrebama, **standard 2.3.** kojim se procjenjuje dokazuje li visoko učilište postignuće predviđenih ishoda učenja na studijskih programima koje

izvodi, **standard 2.5.** kojim se procjenjuje osigurava li visoko učilište usklađenost ECTS bodova sa stvarnim studentskim opterećenjem, **standard 2.6.** kojim se procjenjuje je li studentska praksa sastavni dio studijskih programa (gdje je to primjenjivo) ocijenilo ocjenom kvalitete **minimalna razina kvalitete** s obzirom da je stručno povjerenstvo, između ostalog, utvrdilo sljedeće:

- od posljednje reakreditacije, na studijskim programima prava, nisu uvedene značajne izmjene ili prilagodbe koje bi odražavale potrebe na tržištu rada. Nakon usvajanja opće strategije razvoja Fakulteta, Fakultet bi, prema mišljenju stručnog povjerenstva, trebao razviti formalne mehanizme i usvojiti akcijske planove radi redovitog praćenja realizacije strateških ciljeva. Fakultet bi isto tako trebao koristiti mehanizme poput redovitog praćenja i prikupljanja povratnih informacija od dionika i kako bi se ustanovile potrebe za izmjenama i kao temelj za pokretanje formalnih postupaka revizije postojećih i uvođenja novih studijskih programa. Stručno povjerenstvo zaključuje da će tako Fakultet moći strateški planirati budući razvoj studijskih programa i osigurati da razvoj studijskih programa bude usklađen s gospodarskim i obrazovnim potrebama društva. Stručno povjerenstvo je također preporučilo Fakultetu ulaganje dodatnog napora u redovito praćenje i provedbu anketa o zapošljivosti svojih završenih studenata. Stručno povjerenstvo je preporučilo prikupljati više informacija i od poslodavaca i alumnija. Nakon što Fakultet uspostavi redovito praćenje potreba za zapošljavanjem Fakultet će, prema mišljenju stručnog povjerenstva, moći donositi kvalitetnije odluke o upisnim kvotama i potrebnim korekcijama upisnih kvota, a što je stručno povjerenstvo preporučilo provoditi za svaku akademsku godinu. Osim navedenog, visoko učilište nije osiguralo nikakve formalne dokaze o prikupljanju i analiziranju podataka i prijedloga strukovnih udruga te stručno povjerenstvo preporučuje sudjelovanje strukovnih udruga u postupcima planiranja, predlaganja i odobravanja studijskih programa koji vode do reguliranih profesija (**standard 2.1.**)

- Imajući na umu da je provjera znanja i ocjenjivanje studenata regulirano Pravilnikom o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, koji uključuje obvezu objave informacijskog paketa u kojem je navedeno kako su povezani ishodi, nastavne metode i provjera postizanja predviđenih ishoda učenja, stručno povjerenstvo smatra da će ispunjenje te obveze dodatno poboljšati kvalitetu i transparentnost nastavnog procesa i procesa vrednovanja. To je važno, prema mišljenju stručnog povjerenstva, i s obzirom na nedostatke koje je povjerenstvo ustanovilo u prethodnom ciklusu reakreditacije i problema u vezi s transparentnosti i dosljednosti provjere znanja koje su studenti spomenuli u razgovoru sa stručnim povjerenstvom tijekom posjeta visokom učilištu (**standard 2.3.**).

- Stručno povjerenstvo je preporučilo Fakultetu revidirati postojeći sustav dodjele ECTS bodova, posebice na studijskim programima prava. Isto tako stručno povjerenstvo smatra kako je potrebno uspostaviti postupak tematskog unutarnjeg vrednovanja kako bi se osigurala usklađenost ECTS bodova i stvarnog studentskog opterećenja, kao i uvesti sustavno prikupljanje povratnih informacija od studenata, što bi omogućilo studentima da izravno iniciraju ili utječu na izmjene u vezi raspodjele ECTS bodova.

Nastavno na navedeno, praćenje usklađenosti ECTS-a i stvarnog studentskog opterećenja provodeći ankete o zadovoljstvu studenata određenim oblicima nastave i dodjeljivanjem dodatnih ECTS-a kolegijima na kojima je povećan udio praktične nastave treba provesti kao prvi korak ka usklađenju stvarnog studentskog opterećenja na svim kolegijima koji nose jednak broj ECTS-a. Stručno povjerenstvo dodatno smatra kako kolegije s opsežnim popisom literature koji zahtijevaju više

samostalnog rada studenata treba usporediti s drugim kolegijima koji nose isti broj ECTS bodova, no imaju manji popis literature. Trebalo bi analizirati i otkloniti takve neusklađenosti između pojedinih kolegija, a koje je u postupku reakreditacije uočilo stručno povjerenstvo. Kao dodatan korak stručno je povjerenstvo predložilo Fakultetu da nastavnici sustavno provode kolegijalno opažanje (peer review) postizanja ishoda učenja i dodjele ECTS bodova odnosno da se međusobno prate i o rezultatima praćenja izvještavaju Povjerenstvo za upravljanje kvalitetom (**standard 2.5.**)

- stručna praksa bi, prema mišljenju stručnog povjerenstva, trebala biti sastavni dio svih studijskih programa. Budući da se ECTS bodovi dodjeljuju za praktično učenje u kasnijoj fazi integriranog studija, stručno povjerenstvo smatra kako definirani ishodi učenja ne odražavaju razinu praktičnog znanja koje studenti stječu tijekom čitavog studija. Stoga stručno povjerenstvo smatra kako je potrebno uvesti bolje ustrojen sustav s definiranim ciljevima, ishodima učenja, postupcima praćenja i elementima ocjenjivanja radi praćenja stjecanja praktičnih vještina i znanja na integriranom studijskom programu. Također, Fakultet bi, prema mišljenju stručnog povjerenstva, trebao na stručnim studijima i studiju socijalne politike osigurati studentima više mogućnosti stjecanja praktičnih vještina i znanja koja im trenutno nedostaju (**standard 2.6.**).

Preostali standard 2.4. je ocijenjen ocjenom **zadovoljavajuća razina kvalitete**.

Ostali razlozi za dane ocjenu kvalitete II. teme i svih standarada te preporuke za poboljšanje sadržani su u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

III. tema odnosi se na nastavni proces i podršku studentima te je ona usko povezana s odredbama članka 13., članka 17. i članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10).

Također, III. tema je u skladu sa standardima 1.3., 1.4. i 1.6. ESG-ja.

III. tema sastoji se od 10 standarada od kojih je **standard 3.1. ključan**.

Ključnim standardom 3.1. procjenjuje se **vertikalna mobilnost u nacionalnom i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja, odnosno uvjeti za upis ili nastavak studija te jesu li oni usklađeni sa zahtjevima studijskog programa, jesu li jasni, objavljeni i je li se dosljedno primjenjuju**. Stručno povjerenstvo je navedeni standard ocijenilo ocjenom kvalitete **zadovoljavajuća razina kvalitete**.

Međutim, u III. temi je stručno povjerenstvo **standard 3.3.** kojim se procjenjuje osigurava li visoko učilište učenje usmjereno na studenta, **standard 3.5.** kojim se procjenjuje osigurava li visoko učilište podršku studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina, **standard 3.8.** kojim se procjenjuje osigurav li visoko učilište objektivno i dosljedno vrednovanje i ocjenjivanje studentskih postignuća te **standard 3.10.** kojim se procjenjuje vodi li visoko učilište brigu o zapošljivosti studenata nakon studija ocijenilo ocjenom kvalitete **minimalna razina kvalitete** jer je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- s obzirom da je priroda prijenosa znanja više usmjerena na klasična predavanja gdje se studentima nudi vrlo kvalitetan sadržaj na profesionalan način, studenti, prema mišljenju stručnog povjerenstva, nemaju toliko slobode u izboru metoda učenja, ritma učenja i sl. Stoga je stručno povjerenstvo preporučilo Fakultetu uvođenje više mogućnosti učenja usmjerenih na studente preddiplomskih i

diplomskih studija kako bi studenti mogli više utjecati na svoj plan studija, ritam studiranja i fokusirati se na kvalitetniji i utjecajniji akademski rad. Učenjem usmjerenim na studenta studente se potiče na aktivno sudjelovanje u nastavi i stavlja se naglasak na sposobnost rada s pravnim standardima i njihovu primjenu, a ne samo na puko reproduciranje njihova sadržaja, a taj se cilj, smatra stručno povjerenstvo, može postići samo kroz zajednički doprinos svih kolegija (primjerice, razvojem vještina pisanja i argumentiranja) (**standard 3.3.**).

- sustav podrške studentima iz ranjivih i podzastupljenih skupina više se organizira po potrebi, nego što je formalno organiziran. Stoga je stručno povjerenstvo preporučilo Fakultetu da se uspostavi podrška utemeljena na pravima studentima iz ranjivih skupina umjesto dosadašnje centralizirane podrške koja se organizira po potrebi (**standard 3.5.**).

- ne postoji mehanizam sustavne potpore razvoju vještina koje se odnose na metode testiranja i ispitivanja onima koji vrednuju studente. Stoga je stručno povjerenstvo preporučilo Fakultetu uvođenje seminara i radionica za razvoj vještina u vezi s metodama ispitivanja i ocjenjivanja. Stručno povjerenstvo je navelo prijedloge izmjena Pravilnika o studiju kako bi se osigurao učinkovit mehanizam ulaganja žalbe na rezultate ispita. Dodatno, stručno povjerenstvo smatra kako bi Fakultet trebao poticati praksu davanja povratnih informacija studentima o rezultatima pismenih ispita i analize ispita (najčešćih pogrešaka i drugih pogrešaka) i poticati formativno u odnosu na sumativno ocjenjivanje. S obzirom da je stručno povjerenstvo zaključilo kako su, prema načinu raspodjele ECTS bodova u trenutku reakreditacije, gotovo svi kolegiji jednako zahtjevni, a što vjerojatno nije slučaj, stručno povjerenstvo smatra kako je potrebno revidirati raspodjelu ECTS bodova kako bi realnije odražavala vrijeme potrebno za određeni predmet (**standard 3.8.**).

- stručno je povjerenstvo mišljenja kako je potrebno redovito analizirati usklađenje upisnih kvota s društvenim potrebama i potrebama na tržištu rada te, u slučaju potrebe, prilagođavati upisne kvote. Kako bi studentima bili atraktivniji potencijalnim poslodavcima, potrebno je, prema mišljenju stručnog povjerenstva, staviti veći naglasak na praktičan aspekt znanja tijekom studija, poput sposobnosti jasnog, sažetog i razumljivog izražavanja u pismu, argumentacije, analize tekstova, primjene zakona na određene činjenice itd. koje su svojstvene pravnoj struci (**standard 3.10.**).

Od preostalih pet standarda iz ove teme četiri standarda su ocijenjena ocjenom zadovoljavajuća razina kvalitete, a jedan standard je ocijenjen ocjenom visoka razina kvalitete.

Ostali razlozi za danu ocjenu kvalitete III. teme i svih standarda te preporuke za poboljšanje sadržani su u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

IV. tema odnosi se na nastavničke i institucijske kapacitete te je ona usko povezana s odredbama članka 22. stavka 9. i stavka 10. Zakona, odredbama članka 5., članka 6., članka 13. te članka 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) kao i odredbama članka 4., članka 6. i članka 7. Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice („Narodne novine“, broj 83/10). Također, IV. tema je u skladu sa standardima 1.5. i 1.6. ESG-ja.

IV. tema sastoji se od 6 standarda od kojih su **standardi 4.1. i 4.4. ključni.**

Ključnim standardom 4.1. procjenjuje se **osiguravanje odgovarajućih nastavničkih kapaciteta.** **Ključnim standardom 4.4.** procjenjuje se **osiguravanje odgovarajućeg prostora i opreme za izvođenje studijskih programa i osiguravaju li postizanje predviđenih ishoda učenja te realizaciju znanstvene/umjetničke i stručne djelatnosti.** Stručno povjerenstvo je ključni standard 4.1. i ključni standard 4.4. ocijenilo ocjenom kvalitete **zadovoljavajuća razina kvalitete.**

Preostala četiri standarda iz ove teme su ocijenjena ocjenom kvalitete zadovoljavajuća razina kvalitete.

Razlozi za danu ocjenu kvalitete IV. teme i svih standarda te preporuke za poboljšanje sadržani su u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

V. tema odnosi se na znanstvenu/umjetničku djelatnost te je ona usko povezana s odredbom članka 22. stavka 10. Zakona i odredbama članka 4., članka 6. i članka 7. Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice („Narodne novine“, broj 83/10).

Također, V. tema je u skladu sa standardom 1.5. ESG-ja.

V. tema sastoji se od 5 standarda od kojih je **standard 5.1. ključan.**

Ključnim standardom 5.1. procjenjuje se **kvaliteta i kvantiteta znanstvenog istraživanja.** Stručno povjerenstvo je ključni standard 5.1. ocijenilo ocjenom kvalitete **zadovoljavajuća razina kvalitete.**

Preostala četiri standarda iz ove teme su ocijenjena ocjenom kvalitete zadovoljavajuća razina kvalitete.

Ostali razlozi za danu ocjenu kvalitete V. teme i svih standarda te preporuke za poboljšanje sadržani su u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

Dodatno, Akreditacijski je savjet, u vezi s uvjetima propisanim Zakonom i Pravilnicima (kvantitativni uvjeti), analizom podataka koje je dostavilo visoko učilište, utvrdio sljedeće:

1. Povezano s kriterijem propisanim člankom 17. stavkom 5. točkom 1. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) koji se odnosi na ocjenu opće ili posebne strategije razvoja te akcijskih planova visokog učilišta, te s tim povezana minimalna institucionalna pretpostavka određena člankom 18. stavkom 1. točkom 1. Pravilnika kojom je propisano kako je visoko učilište dužno donijeti opću strategiju razvoja visokog učilišta te eventualne pojedinačne strategije ili akcijske planove te godišnje javno izvještavati o njihovoj provedbi, utvrđeno je da vrednovano visoko učilište ne ispunjava navedenu minimalnu institucionalnu pretpostavku, odnosno utvrđeno je da vrednovano visoko učilište nema opću strategiju. Navedeno je stručno povjerenstvo utvrdilo kao jedan od glavnih nedostataka u završnom izvješću (stranica 12.) te kod analize Teme I. (stranica 13.), Teme II. (stranica 16. i 17.) kao i u standardima 1.1. i 1.2. i u standardu 2.1. u završnom izvješću.

2. Akreditacijski savjet je dodatno utvrdio da omjer između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika (u znanstveno-nastavnom zvanju) i ukupnog broja upisanih

studenata iznosi 1:32,06. Ukoliko se u izračun uračunaju i nastavnici u nastavnom zvanju, omjer između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata iznosi 1:31,21. Akreditacijski savjet je stoga u obzir uzeo i kriterij iz članka 6. stavka 5. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) pa su u ukupni izračun uračunati i suradnici koji sudjeluju u izvođenju nastave te je broj suradnika pomnožen s koeficijentom 0,5. U tom slučaju taj omjer iznosi **1:29,47** te vrednovano visoko učilište ispunjava navedeni uvjet.

Osim navedenog, Akreditacijski je savjet smatrao bitnim istaknuti da je u odgovoru na očitovanje vrednovanog visokog učilišta stručno povjerenstvo u bitnom zauzelo stav kako je stručno povjerenstvo u završnom izvješću iznijelo svoje stručno mišljenje na temelju onoga što je vidjelo u trenutku reakreditacije te je, na temelju viđenog, navelo preporuke. Iako je stručno povjerenstvo svjesno da u tjedan dana ne može saznati sve o svakom aspektu Fakulteta te završno izvješće možda sadrži određene nedostatke, stručno povjerenstvo stoji iza zaključaka navedenih u završnom izvješću koje je u potpunosti izrađeno u dobroj vjeri, a vodeći pritom računa o nacionalnim i europskim kriterijima kvalitete u području visokog obrazovanja. Stoga stručno povjerenstvo zaključuje u svom odgovoru na očitovanje vrednovanog visokog učilišta kako ne želi unijeti nikakve izmjene ili dopune u završno izvješće.

S obzirom na sve prethodno navedeno Akreditacijski je savjet, na temelju cjelokupne dokumentacije u ovom predmetu, a iz svih gore navedenih razloga, utvrdio da je oslabljena kvaliteta obavljanja djelatnosti na vrednovanom visokom učilištu te je, u skladu s točkom 3. 11. Postupka reakreditacije visokih učilišta, donio mišljenje o ishodu postupka reakreditacije vrednovanog visokog učilišta kako je navedeno u ovoj točki ove Akreditacijske preporuke. Pritom je Akreditacijski savjet odredio vremenski rok za uklanjanje nedostataka od tri godine jer se u predmetnom slučaju radi o nedostacima za čije je otklanjanje potreban dulji vremenski period, a koji nisu toliko značajni da bi ozbiljnije ugrožavali kvalitetu izvođenja studijskih programa.

U skladu s točkom 3.14. Postupka reakreditacije visokih učilišta, vrednovano visoko učilište je dužno:

- u roku od 6 mjeseci od dana dostavljanja pisma očekivanja donijeti akcijski plan u cilju otklanjanja nedostataka, a koji mora biti sukladan s preporukama stručnog povjerenstva te dostaviti akcijski plan Agenciji,
- svake godine sve do dana podnošenja izvješća o otklanjanju nedostataka izveštavati Agenciju o realizaciji akcijskog plana te u skladu s time ažurirati uvjete izvođenja u MOZVAG-u.

Akcijski plan donosi se za rok na koji je određeno pismo očekivanja.

Akcijski plan i izvješće o realizaciji akcijskog plana dostavljaju se Agenciji na hrvatskom i engleskom jeziku, u tiskanom i elektroničkom obliku (na USB-u ili CD-u).

3. Dostava Mišljenja Akreditacijskog savjeta visokom učilištu

Mišljenje Akreditacijskog savjeta je dostavljeno vrednovanom visokom učilištu koje je imalo pravo podnošenja pisanog prigovora u roku od 15 dana od dana primitka mišljenja sukladno točki 3.12. Postupka reakreditacije visokih učilišta.

4. Prigovor visokog učilišta na mišljenje Akreditacijskog savjeta i mišljenje Povjerenstva za prigovor

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu je iskoristio mogućnost podnošenja prigovora u roku od 15 dana od dana primitka mišljenja Akreditacijskog savjeta te je u navedenom roku dostavio prigovor.

Prigovor vrednovanog visokog učilišta je dostavljen Povjerenstvu za prigovor koji je na svojoj 13. sjednici, održanoj 6. lipnja 2023. godine, a uzimajući u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju proizašlu iz postupka reakreditacije pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, donijelo mišljenje da je prigovor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na Mišljenje Akreditacijskog savjeta neosnovan, uz izdvojeno mišljenje jednog člana Povjerenstva za prigovor.

Mišljenje Povjerenstva za prigovor (KLASA: 602-04/20-04/0028; URBROJ: 355-01-06-23-23, od 30. lipnja 2023. godine) je dostavljeno Akreditacijskom savjetu u skladu s točkom 3.12. Postupka reakreditacije visokih učilišta.

5. Mišljenje Akreditacijskog savjeta nakon dostavljenog mišljenja Povjerenstva za prigovor

Akreditacijski savjet je, na temelju točke 3.12. postupka reakreditacije visokih učilišta razmotrio Mišljenje Povjerenstva za prigovor.

Akreditacijski je savjet temeljem točke 3.12. i 3.14. Postupka reakreditacije visokih učilišta te mišljenja Povjerenstva za prigovore o osnovanosti prigovora Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na Mišljenje Akreditacijskog savjeta u postupku reakreditacije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KLASA: 602-04/20-04/0028, URBROJ: 355-01-06-23-23, od 30. lipnja 2023. godine, u daljnjem tekstu: Mišljenje Povjerenstva za prigovor), na svojoj 6. redovitoj sjednici, održanoj 12. listopada 2023. godine, jednoglasno je donio mišljenje kojim se potvrđuje Mišljenje Akreditacijskog savjeta u postupku reakreditacije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KLASA: 602-04/20-04/0028, URBROJ: 355-02-04-23-19, od 20. ožujka 2023. godine) kojim se Agenciji za znanost i visoko obrazovanje preporučuje donošenje akreditacijske preporuke kojom ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporučuje izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od tri godine za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i znanstvene djelatnosti Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a koje je Akreditacijski savjet donio na svojoj 146. sjednici, održanoj 28. veljače 2023. godine.

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu dužan je:

- u roku od 6 mjeseci od dana dostavljanja pisma očekivanja donijeti akcijski plan u cilju otklanjanja nedostataka, a koji mora biti u skladu s preporukama stručnog povjerenstva te dostaviti akcijski plan Agenciji za znanost i visoko obrazovanje,
- svake godine sve do dana podnošenja izvješća o otklanjanju nedostataka izvještavati Agenciju za znanost i visoko obrazovanje o realizaciji akcijskog plana te u skladu s time ažurirati uvjete izvođenja u informacijskom sustavu MOZVAG.

Naime, Akreditacijski je savjet utvrdio kako je Povjerenstvo za prigovor u svom Mišljenju, između ostalog, navelo kako je Fakultet u nekim segmentima dobro razvijen, ali da je, u pojedinim segmentima, ostalo još dosta prostora za poboljšanja, što se razabire iz preporuka stručnog povjerenstva. Pritom je u Mišljenju Povjerenstva za prigovor navedeno kako Povjerenstvo smatra da je Završno izvješće u postupku reakreditacije Fakulteta konstruktivno intonirano i dopuštajući da su neka

zapažanja iz Završnog izvješća stručnog povjerenstva, odnosno Mišljenja Akreditacijskog savjeta o nedostacima vrednovanog Fakulteta možda i podložna diskusiji i mogla bi biti detaljnije objašnjena, ista su utemeljena i dobro dokumentirana, a Fakultet ih nije svojim argumentima osnovano uspio osporiti.

Akreditacijski je savjet utvrdio kako je Povjerenstvo za prigovor u svom Mišljenju smatralo posebno važnim istaknuti sljedeće:

- a) Fakultet nema aktualnu strategiju razvoja visokog učilišta. U lipnju 2023. godine, na mrežnim stranicama Fakulteta moguće je bilo pronaći samo Strategiju razvoja Fakulteta za razdoblje 2013.-2018. godine. Dakle, Fakultet ne ispunjava minimalne institucijske uvjete propisane člankom 18. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) (u daljnjem tekstu: Pravilnik).
- b) Omjer između stalno zaposlenih nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i ukupnog broja svih upisanih studenata iznosi 1:32,06. Omjer između stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja svih upisanih studenata iznosi 1:31,21. Omjer svih nastavnika i suradnika, i ukupnog broja svih upisanih studenata iznosi 1:29,10 pa Fakultet ne ispunjava uvjet iz članka 6. stavka 3. Pravilnika, ali ispunjava uvjet iz članka 6. stavka 5. Pravilnika.
- c) Raspodjela ECTS bodova na nekim studijima nije usklađena sa stvarnim radnim opterećenjem studenata na što ukazuje i sam Fakultet u Samoanalizi na str. 34: *„Na integriranom pravnom studiju svim obaveznim kolegijima pridruženo je 8 ECTS bodova, stranim jezicima, izbornim kolegijima i seminarima 4, vježbama 2, a praktičnoj nastavi 10 ECTS bodova. Fakultet je svjestan da postojeća raspodjela ECTS bodova ne odražava stvarno studentsko opterećenje.“* S obzirom na to da je na sveučilišnom integriranom prijediplomskom i diplomskom studiju Pravo u akademskoj godini vrednovanja studiralo više od 60% svih studenata Fakulteta (3659 od ukupno 6101 studenta), postojeća raspodjela ECTS bodova koja ne odražava stvarno studentsko opterećenje jest problem. Na ovaj problem su stručnom povjerenstvu tijekom posjeta Fakultetu ukazali i studenti. Ovaj je problem važan i zato što između ostalog, neravnomjerno radno opterećenje studenata može negativno utjecati na napredovanje studenata kroz studij i stopu završetka studija, a obje su situacije primijećene na Fakultetu.
- d) Fakultet navodi kako je bio izložen diskriminirajućem postupanju bez razloga, a koje proizlazi iz drugačijeg, bitno strožeg tumačenja Standarda za vrednovanje kvalitete sveučilišta i sastavnica sveučilišta u postupku reakreditacije visokih učilišta u odnosu na dva druga istovrsna visoka učilišta u Republici Hrvatskoj. Povjerenstvo za prigovor nije ulazilo u predmetne slučajeve navedene kao primjer budući navedena postupanja nisu predmetom ovoga postupka niti mogu biti osnova za drugačiji zaključak. Povjerenstvo za prigovor smatra da, iako objavljena mišljenja iz drugih akreditacijskih postupaka jesu javna i mogu poslužiti svim visokim učilištima za primjer ili uzor u postizanju cilja samih postupaka reakreditacije, navedeno svakako nije obrazac po kojem postupaju ovlaštena tijela niti Povjerenstvo za prigovor temeljem usporedbe može zaključiti o nedosljednostima koje bi za posljedicu mogle imati drugačiji zaključak Povjerenstva. Konkretni i pojedinačni akti u postupku reakreditacije utemeljeni su na specifičnim karakteristikama svakog pojedinog visokog učilišta i cilj je svakog postupka vrednovanja individualno vrednovati svako visoko učilište u skladu sa zakonom. Ipak s obzirom na ozbiljnost istaknute povrede od strane Fakulteta, što svakako jeste prigovor diskriminacije, Povjerenstvo za prigovor je istaknulo kako

nije našlo elemenata koji bi potvrdili navedeni prigovor diskriminacije u bilo kojem dijelu provedenog postupka.

Slijedom navedenog, Povjerenstvo za prigovor smatra kako kod Fakulteta jesu utvrđeni takvi nedostaci radi kojih Fakultet ne ispunjava nužne minimalne uvjete i kriterije propisane Pravilnikom, posebno koji se odnose na nepostojanje strategije razvoja, kao i neprimjerenu raspodjelu ECTS bodova na najvećem od studijskih programa na Fakultetu. Također, Povjerenstvo za prigovor navodi kako u izjavljenom prigovoru Fakultet izražava neslaganje s ocjenama pojedinih tema, no ne navodi nedostatke u provođenju postupka predmetne reakreditacije s obzirom na razlog zbog kojeg je moguće podnijeti prigovor na mišljenje Akreditacijskog savjeta. Povjerenstvo za prigovor pritom u svojem Mišljenju navodi kako ne pronalazi niti jedan nedostatak u provođenju postupka predmetne reakreditacije i danog Mišljenja Akreditacijskog savjeta, napominjući kako Povjerenstvo za prigovor nije nadležno u ovome postupku povodom prigovora ulaziti u meritum stvari, nego odlučivati isključivo u okviru razloga istaknutih u prigovoru, a oni se u predmetnom slučaju ne odnose na eventualne bitne povrede akreditacijskih pravila koje su dovele ili mogle dovesti do pogreške u davanju mišljenja Akreditacijskog savjeta.

Zaključno, gledajući sve ocjene i uzimajući posebno u obzir da nisu ispunjeni neki od nužnih uvjeta propisanih Pravilnikom, Povjerenstvo za prigovor smatra da je u cijelosti osnovano Mišljenje Akreditacijskog savjeta kojim se Agenciji za znanost i visoko obrazovanje preporučuje donošenje akreditacijske preporuke kojom se ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporučuje izdavanje pisma očekivanja Fakultetu s rokom uklanjanja nedostataka od 3 godine za obavljanje djelatnosti visokoga obrazovanja i znanstvene djelatnosti.

Akreditacijski je savjet razmotrio i izdvojeno mišljenje jednog člana Povjerenstva za prigovor u kojem se navodi kako smatra da je prigovor Fakulteta osnovan.

Član Povjerenstva za prigovor u svom izdvojenom mišljenju, između ostalog, navodi:

a) da je očitovanje visokog učilišta na završno izvješće stručnog povjerenstva procesni institut s jasno definiranim učincima te da su se, ukoliko to od njih zatraži Akreditacijski savjet, članovi stručnog povjerenstva dužni očitovati na komentare visokog učilišta, iako samo one koje se odnose na činjenične netočnosti ili očite pogreške na koje se ukazuje u očitovanju visokog učilišta te u skladu s time ispraviti i/ili doraditi završno izvješće. Pod očitovanjem valja podrazumijevati obrazloženi osvrt na svaki pojedinačni komentar, odnosno primjedbu pa se stoga izjava kojom se u konkretnom slučaju paušalno odbacuju sve iznesene primjedbe, kao i odbijanje bilo kakvih izmjena i/ili dorada završnog izvješća ne može se smatrati valjanim očitovanjem stručnog povjerenstva. Iako stručno povjerenstvo nedvojbeno ima pravo ustrajati na vlastitim zaključcima, nikako nema pravo oglušiti se o propisanu obvezu očitovanja na komentare visokog učilišta. Stoga je zaključak kako je u konkretnom predmetu stručno povjerenstvo svojim opisanim propustom počinilo povredu akreditacijskih pravila.

b) da je Akreditacijski savjet u donošenju svog nezavisnog mišljenja dužan suditi na temelju provedene reakreditacije, završnog izvješća stručnog povjerenstva i očitovanja vrednovanog visokog učilišta, ako je ono izjavljeno. U konkretnom je slučaju Fakultet podnio opsežno očitovanje kojim su osporeni brojni navodi iz završnog izvješća, a koje je stručno povjerenstvo potpuno ignoriralo. Bilo je za očekivati da će Akreditacijski savjet u skladu sa svojom zakonskom dužnosti pomno razmotriti navode iz očitovanja i argumentirano prosuditi o utemeljenosti svakog

prigovora napose. Međutim, Akreditacijski savjet to nije napravio nego je u cijelosti prihvatio i osnažio sve navode iz završnog izvješća Stručnog povjerenstva. Akreditacijski je savjet stoga propustio donijeti objektivno i nepristrano Mišljenje te su time nedvojbeno počinjene "bitne povrede pravila akreditacijskog postupka koje su dovele ili su mogle dovesti do pogreške u davanju mišljenja Akreditacijskog savjeta". Član stručnog povjerenstva je u izdvojenom mišljenju naglasio kako se ograničio isključivo na pitanje postojanja bitnih povreda akreditacijskih pravila koje su mogle rezultirati pogreškama u davanju mišljenja Akreditacijskog savjeta te stoga bilo koju objekciju - bilo primjedbu, kritiku ili dokaz - što ih je Fakultet iznio, kako u svom očitovanju, tako i u prigovoru, ne smatra a priori niti utemeljenom niti neutemeljenom, ali drži da je nužno da se Akreditacijski savjet o njima meritorno odredi. Slijedom svega navedenog član stručnog povjerenstva koji je imao izdvojeno mišljenje smatra da je prigovor Fakulteta na Mišljenje Akreditacijskog savjeta osnovan te bi Akreditacijski savjet trebao izmijeniti osporeno Mišljenje.

Akreditacijski savjet smatra da je Mišljenje Povjerenstva za prigovor osnovano.

Pritom Akreditacijski savjet smatra nužnim dodatno ukazati na sljedeće:

1. U skladu s točkom 3.11. Postupka reakreditacije visokih učilišta Akreditacijski savjet donosi mišljenje o ishodu postupka reakreditacije vodeći se sljedećim pravilima:

- ako je bilo koja tema ocijenjena ocjenom *nezadovoljavajuća razina kvalitete*, ishod postupka reakreditacije može biti izdavanje pisma očekivanja ili uskrata dopusnice;
- ako je bilo koja tema ocijenjena ocjenom *minimalna razina kvalitete*, ishod postupka može biti izdavanje pisma očekivanja;
- ako su sve teme ocijenjene ocjenama *zadovoljavajuća razina kvalitete* ili *visoka razina kvalitete*, ishod je postupka izdavanje potvrde. Iznimno, ukoliko je jedan ili više ključnih standarada ocijenjen ocjenom *minimalna razina kvalitete* ili niže, ishod postupak u tom slučaju može biti izdavanje pisma očekivanja.

Nadalje, smatra li da visokom učilištu treba izdati pismo očekivanja, Akreditacijski savjet određuje vremenski rok za uklanjanje nedostataka (*follow-up*). Vremenski rok za uklanjanje nedostataka može se odrediti najduže na tri godine, ovisno o tome o kakvim se nedostacima radi. Ukoliko je riječ o značajnim nedostacima koji ozbiljnije ugrožavaju kvalitetu izvođenja studijskih programa pismo očekivanja izdaje se na rok od jedne godine. Ukoliko je riječ o nedostacima za čije je otklanjanje potreban dulji vremenski rok, a koji nisu toliko značajni da bi ozbiljnije ugrožavali kvaliteta izvođenja studijskih programa, izdaje se pismo očekivanja na rok od 2 ili 3 godine, ovisno o procjeni Akreditacijskog savjeta o kakvim se nedostacima radi.

U predmetnom slučaju, Fakultet je u I. temi: Interno osiguravanje kvalitete i društvena uloga visokog učilišta te ključnom standardu 1.1., kao i II. temi: Studijski programi te ključnom standardu 2.2. ocijenjen od strane stručnog povjerenstva ocjenom *minimalna razina kvalitete*. S obzirom na prethodno navedena pravila utvrđena Postupkom reakreditacije visokih učilišta, Akreditacijski savjet nije mogao donijeti drugačiju odluku u ovom predmetu. Navedeno posebno imajući u vidu neispunjavanje minimalne institucionalne pretpostavke određene člankom 18. stavkom 1. točkom 1. Pravilnika kao i ostale nedostatke na koje je ukazalo stručno povjerenstvo u završnom izvješću. Što se tiče uvjeta propisanog člankom 6. stavkom 3. Pravilnika, Akreditacijski savjet napominje kako se navedeni kriterij propisan stavkom 5. istog članka Pravilnika može uzeti u obzir te po utvrđenju neispunjavanja

omjera propisanog člankom 6. stavkom 3. Pravilnika, a što je Akreditacijski savjet učinio te navedeno utvrdio u svom Mišljenju.

2. S obzirom na samu narav postupka reakreditacije u kojem stručno povjerenstvo kroz *peer-review*, procjenjuje kvalitetu rada vrednovanog visokog učilišta, Akreditacijski savjet niti smije, niti može ulaziti u dijelove izvješća stručnog povjerenstva koji se odnose na analizu pojedine teme odnosno pojedinog standarda. Stručno povjerenstvo je to koje je pregledalo cjelokupnu dokumentaciju te dalo analizu svakog standarda, utvrdilo kako prednosti, tako i nedostatke, odnosno slabosti vrednovanog visokog učilišta te dalo preporuke za poboljšanje, a potom, ovisno o svemu utvrđenom, a u propisanim okvirima, dalo ocjenu razine ispunjenosti svakog pojedinog standarda, odnosno teme. Stoga Akreditacijski savjet prilikom donošenja svojeg mišljenja može samo ispitati usklađenost analize pojedinog standarda odnosno teme s ocjenom koju je dalo stručno povjerenstvo.

3. Akreditacijski je savjet, u skladu s točkom 3.11. Postupka reakreditacije visokih učilišta, odlučio o očitovanju visokog učilišta obavijestiti članove stručnog povjerenstva te zatražiti njihovo očitovanje, upravo iz razloga jer je stručno povjerenstvo to koje je temeljem cjelokupne dokumentacije procijenilo rad vrednovanog visokog učilišta. Zahtjev Akreditacijskog savjeta za ispravkom i/ili doradom završnog izvješća ne podrazumijeva obvezu ispravka i/ili dorade završnog izvješća u skladu sa očitovanjem visokog učilišta, već ono isključivo ovisi o stavu stručnog povjerenstva da je takav ispravak i/ili dorada opravdan. Stručno povjerenstvo je u predmetnom slučaju održalo sastanak i raspravljalo o očitovanju Fakulteta pritom zaključivši kako argumente iznesene u očitovanju Fakulteta smatra neosnovanim o čemu se i samo stručno povjerenstvo očitovalo (odgovor stručnog povjerenstva dostavljen Akreditacijskom savjetu 13. veljače 2023. godine). S obzirom da je stručno povjerenstvo dostavilo takav odgovor u kojem decidirano potvrđuje sve izneseno u završnom izvješću, Akreditacijski je savjet, svoje Mišljenje, odlučio temeljiti na analizama standarda odnosno tema, kako su iste dane u završnom izvješću stručnog povjerenstva.

4. Budući da Akreditacijski savjet nije uočio nikakve neusklađenosti između analiza standarda i tema te ocjene istih danih u završnom izvješću stručnog povjerenstva, niti su uočene nedosljednosti u ocjenjivanju pojedinih standarda odnosno tema, jednoglasno je odlučeno kako je prethodno navedeno u ovoj točki Akreditacijske preporuke.

5. Postupci reakreditacije visokih učilišta provode se, između ostalog, s ciljem kontinuiranog unaprjeđenja svih procesa i njihovih ishoda na visokom učilištu. Postupak, dakle, ne završava donošenjem odluke o ishodu postupka, već se od visokog učilišta očekuje da, u skladu s preporukama stručnog povjerenstva, u narednom razdoblju izradi akcijski plan, radi na otklanjanju nedostataka te provedbi preporuka stručnog povjerenstva te izvještava o njegovoj realizaciji u okviru izvješća o realizaciji akcijskog plana, odnosno izvješća o otklanjanju nedostataka. Dakle, prema aktivnostima u usvojenom akcijskom planu i kad sam Fakultet bude smatrao da je otklonio nedostatke utvrđene u postupku reakreditacije, može o tome izvijestiti Agenciju za znanost i visoko obrazovanje u okviru izvješća o otklanjanju nedostataka (ne čekajući protek roka od tri godine) te će Akreditacijski savjet razmotriti izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti Fakulteta. Slijedom prethodno

navedenog, Akreditacijski savjet jednoglasno je odlučio kako je prethodno navedeno u ovoj točki Akreditacijske preporuke.

6. Preporuke za unapređenje kvalitete

Preporuke za unapređenje kvalitete koje su sadržane u završnom izvješću stručnog povjerenstva predstavljaju sastavni dio ove akreditacijske preporuke.

7. Zaključak

Akreditacijski savjet je, na temelju svega prethodno navedenog i opisanog, u skladu s točkom 3.11., 3.12. i 3.14. Postupka reakreditacije visokih učilišta, donio mišljenje o ishodu postupka reakreditacije vrednovanog visokog učilišta kako je navedeno u točki 2. ove Akreditacijske preporuke, odnosno nakon mišljenja Povjerenstva za prigovor, u točki 5. ove Akreditacijske preporuke.

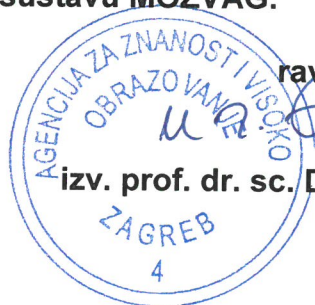
U skladu s navedenim, a temeljem članka 22. stavka 3. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09) te uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, doneseno na 6. sjednici, održanoj dana 12. listopada 2023. godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preporuča ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje:

1. Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od tri godine za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

2. Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od tri godine za obavljanje znanstvene djelatnosti Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

2. Visoko učilište je dužno:

- u roku od 6 mjeseci od dana dostavljanja pisma očekivanja donijeti akcijski plan u cilju otklanjanja nedostataka, a koji mora biti u skladu s preporukama stručnog povjerenstva te dostaviti akcijski plan Agenciji,
-svake godine sve do dana podnošenja izvješća o otklanjanju nedostataka izvještavati Agenciju o realizaciji akcijskog plana te u skladu s time ažurirati uvjete izvođenja u informacijskom sustavu MOZVAG.



...ravnateljica

...
izv. prof. dr. sc. Danijela Horvatek Tomić

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
n/p ministra, prof. dr. sc. Radovan Fuchs, Donje Svetice 38, Zagreb,
2. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
n/p dekana, prof. dr. sc. Ivan Koprić, Trg Republike Hrvatske 3, Zagreb,
3. Sveučilište u Zagrebu,
n/p rektora, prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, Trg Republike Hrvatske 14, Zagreb,
4. Pismohrana, ovdje.